

PSICOLOGIA PENITENCIÀRIA

Xavier Roca Tutusaus

Departament d'Atenció Especialitzada de Brians 2

En aquest any, valorem molt especialment dos treballs publicats en la revista *Criminal Justice and Behavior* que aborden dos temes rellevants en aquest àmbit: la predicció de la reincidència (Stahler, Mennis, Belenko, Welsh, Hiller, & Zajac, 2013) i la validació d'un model de classificació de criminals en sèrie (Bennell, Bloomfield, Emeno, & Musolino, 2013).

El primer treball té com a objectiu aprofundir en el tema de la reincidència en el delicte. Un dels objectius dels diferents programes i de les intervencions que es realitzen a l'àmbit penitenciari es el d'aconseguir reduir la reincidència en el delicte. Diferents estudis assenyalen una major probabilitat de reincidir en els 3 primers anys després de sortir de la presó. L'estudi de Visher, Yahner i La Vigne, (2002) van trobar dades de reincidència d'un 22% després d'1 any de ser excarcerats, mentre que altres estudis troben dades del 80% (The Sentencing Project, 2011). És obvi que les diferents situacions i característiques de cada subjecte tenen pesos diferents, però els treballs indiquen que el consum i l'abús de drogues són un dels elements importants. Al voltant del 67% dels interns amb antecedents de consum i que són excarcerats tornen a la presó i triguen menys temps a tornar delinquir que la resta d'interns (Spohn & Holleran, 2002). Malgrat que tradicionalment s'estudien les variables individuals de la reincidència en el treball de Stahler et al. (2013) realitzen un estudi de l'entorn o veïnat per avaluar la importància d'aquest factor en la possible reincidència. L'entorn del subjecte és una de les variables que s'avalua i s'estudia en l'àmbit penitenciari però es un dels camps en els que menys treballs hi ha, motiu pel qual es justifica la seva presència en aquest resum. En un treball de Sampson et al. (2002) assenyalava que hi havia "punts calents" geogràfics (hot spots) en els que la criminalitat i els problemes relacionats amb les drogues i que aquests punts concentren moltes formes de desavantatges. Aquest punt, però, no ha estat suficientment estudiat per avaluar el seu impacte en la conducta de persones.

L'estudi de Stahles et al. (2013) va estudiar a tota la població penitenciària que va sortir de la presó de l'estat de Pennsylvania entre 1 de juliol de 2002 i el 30 de Juny de 2006 dels quals van quedar, per complir els criteris de l'estudi, 5354 persones. De cadascuna d'aquestes van registrar la seva adreça a partir de la qual van generar altres variables com, per exemple, el nombre d'expresidaris que viuen en un 1 milla al voltant de la seva adreça, així com altres variables socioeconòmiques, laborals, etc... Aquestes variables varen ser estudiades a través de corbes de regressió logarítmica i de regressió de Cox per tal de poder avaluar el pes de cada variable mitjançant diferents models possibles.

Una de les conclusions és que, malgrat les expectatives dels investigadors, no van trobar relacions entre les característiques econòmiques del veïnat i la reincidència. La variable que sí mostra una certa capacitat predictiva és la relacionada amb el nombre de persones que han sortit de la presó i que viuen en un radi d'1 milla (spatial contagion). Aquesta variable arriba a augmentar en un 10% la taxa de reincidència en el delictes. Altres dades obtingudes reafirmen una major probabilitat de reincidir per aquelles persones joves, homes, i de raça negra). A més, la importància del consum de drogues queda palesa per a tots els grups i per a tots els tipus de delictes, en especial per a les persones que han realitzat delictes violents. Així doncs, cal reforçar, d'una banda, l'avaluació i la intervenció a l'àmbit comunitari i, per l'altra, aprofundir en el coneixement de la relació de com influeixen els aspectes més socials en les conductes de les persones.

El segon article, de Bennell, Bloomfield, Emeno i Musolino (2013), estudia la validació de la classificació d'agressors sexuals i homicides de Keppel i Walters. La classificació d'aquests tipus de criminals és una de les àrees de la psicologia criminal que més s'ha desenvolupat en els darrers anys. En aquest sentit, diferents classificacions s'han desenvolupat en funció de diferents models o característiques dels models. El model de Keppel i Walters (1999) està basat en el model de Groth et al (1977) i proposa la classificació en quatre categories: Power-Assertive; Power-Reassurance; Anger-Retaliatio i Anger-Excitation. Per a cadascuna d'aquestes categories s'estableixen unes característiques tant personals com relacionades amb la comissió dels delictes. Aquest model, però, no ha estat comprovat empíricament, objectiu del treball present.

Aquest treball recull i estudia les escenes de delictes i de característiques de 96 assassins en sèrie i agressors sexuals. De tots ells van seleccionar els de gènere masculí i els que haguessin comès, com a mínim, 3 assassinats. Per qüestions metodològiques, si algun en tenia més de 3 llavors seleccionaven el primer, el del mig i el darrer. Les dades van ser analitzades mitjançant anàlisis de proximitat PROXSCAL, que realitza una representació espacial de l'associació entre les diferents variables.

Els resultats obtinguts no donaven suport a les categories proposades per Keppel i Walter, però malgrat aquest aspecte que aquestes dades apunten, cal destacar que el model treballa dos aspectes molt diferents: el de la mateixa escena del crim i el de les característiques individuals del criminal. Això suposa un model molt complex i podria ser que una reformulació del model o una aplicació diferent del model de Groth pot fer un ajust millor d'aquests models. Per altra banda, reforça la necessitat de treballar en aquests tipus de models per tal d'aprofundir en la comprensió d'aquest tipus de conductes.

Referències

- Bennell, C., Bloomfield, S., Emeno, K., & Musolino, E. (2013). Classifying Serial Sexual Murder / Murderers: An attempt to validate Keppel and Walter's (1999) Model. *Criminal Justice and Behavior*, 40(1), 5-25.
- Groth, A.N., Burgess, A.W., & Holmstrom, L.L. (1977). Rape: Power, anger and sexuality. *American Journal of Psychiatry*, 134, 1239-1243.
- Keppel, R.D. & Walter, R. (1999). Profiling killers: A revised classification model for understanding sexual murder. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 43, 417-437.
- Sampson, R.J., Morenoff, J.D., & Gannon-Rowley, T. (2002). Assessing "neighborhood effects": Social processes and new directions in research. *Annual Review of Sociology*, 28, 443-478.

- Spohn, C. & Holleran, D. (2002). The effect of imprisonment on recidivism rates of felony offenders: A focus on drug offenders. *Criminology*, 40, 329-357.
- Stahler, G.J., Mennis, J., Belenko, S., Welsh, W.N., Hiller, M.L., & Zajac, G. (2013) Predicting Recidivism for Released State Prison Offenders: Examining the influence of individual and neighborhood characteristics and spatial contagion on the likelihood of reincarceration. *Criminal Justice and Behavior*, 40(6), 690-711.
- The Sentencing Project (2011). State recidivism studies. September 23, 2011. http://sentencingproject.org/doc/publications/inc_StateRecidivismFinalPaginated.pdf
- Visher, C.A. & Travis, J. (2003) Transitions from prison to community: understanding individual pathways. *Annual Review of Sociology*, 2, 89-113.